

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Voorzitter PS	J.M.M. Polman	Vergadering PS: Nr:	26 oktober 2018 18924751
		Agenda nr:	
		Presidium Nr:	8 oktober 2018 18924751
Onderwerp:	Concept Statenvoorstel Aanbevelingen rapport Rekenkamer Zeeland 'kritische succesfactoren bij Zuid-West 380 kV'	Voorstel	

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

In het onderzoeksrapport 'Kritische succesfactoren bij Zuid-West 380 kV', doet de rekenkamer aanbevelingen aan Provinciale Staten ten behoeve van het uitvoeren van hun kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol.

Onderzoek

De Rekenkamer Zeeland heeft in zijn rapport de resultaten neergelegd van het onderzoek 'Kritische succesfactoren bij Zuid-West 380 kV'. Het is een onderzoek naar kaderstelling, organisatie, procesverloop en rolinvulling door Gedeputeerde en Provinciale Staten. In dit rapport wordt beschreven hoe Provinciale Staten effectief kan sturen op een proces waarbij de Rijksoverheid het bevoegd gezag is. Het project dat Zuid-West 380 kV is genaamd, is de hoogspanningsverbinding tussen Borsele en Tilburg. Doelstelling van het onderzoek is: bepalen of Provinciale Staten haar rol goed heeft kunnen vervullen in het project Zuid-West 380 kV West in de periode 2008-2017, door te analyseren of kritieke succesfactoren voldoende aanwezig zijn geweest wat betreft de deelterreinen: nut en noodzaak en mogelijke alternatieven; impact op de natuur en grondverwerving. En hiermee een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het Provinciale omgevingsbeleid.

De hoofdvraag in het onderzoek is: welke lessen voor het omgevingsbeleid zijn er te trekken voor Provinciale Staten ten aanzien van haar kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol? Het Rijk is het bevoegd gezag van dit project en de formele rol van het Provinciebestuur in het proces was daarom beperkt. De Rekenkamer concludeert dat de Provinciale inzet tot op zekere hoogte doeltreffend was, maar dat de Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van Zeeland effectiever kunnen sturen op processen met de Rijksoverheid. Een groter urgentiegevoel aan het begin van het proces had kunnen zorgen voor een betere kaderstelling door Provinciale Staten, een scherper beeld van de Provinciale belangen en mogelijke maatschappelijke onrust.

Bevindingen en conclusies in het Rekenkamerrapport

Het is aannemelijk dat de doeltreffendheid van de Provinciale inzet optimaler had kunnen zijn, als er rekening was gehouden met de kritische succesfactoren. De kritische succesfactoren zijn: kaderstelling, de organisatie, het benutten van belangrijke momenten, de rolinvulling van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten hebben vooral een informele, intermediaire rol te vervullen in het kader van de Rijkscoördinatieregeling (RCR).¹ Per kritische succesfactor wordt aangegeven wat de conclusies zijn.

Kaderstelling aan de voorkant

- In het 380 kV traject heeft niet tot nauwelijks expliciete kaderstelling aan de voorkant van het proces plaatsgevonden.
- Door het ontbreken van deze expliciete kaderstelling, ontnemen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten zichzelf kansen om de start en het feitelijk verloop van het 380 kV traject strategisch zo optimaal mogelijk te benutten.

Organisatie

- De organisatievorm van de Provinciale inzet is duidelijk en pragmatisch, maar bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheden zijn niet geëxpliciteerd. Daarnaast rust veel op de schouders van één ambtenaar, hiermee is de ambtelijke capaciteit beperkt en kwetsbaar.
- Er is geen organisatiestructuur die de inbreng en betrokkenheid van verschillende disciplines binnen de Provincie op een systematische wijze borgt.
- Het betrekken van externe expertise blijkt belangrijk te zijn geweest voor het proces.

Benutten van belangrijke momenten

- Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten hebben veel belangrijke momenten in dit project benut.
- Gedurende het proces kunnen andere belangen of inzichten opgedaan worden, belangrijk worden of zich manifesteren.
- De relaties met de betrokken gemeenten zijn ambtelijk en bestuurlijk direct opgezet en vormgegeven.
- Samenwerking met inwoners, natuurorganisaties en bedrijven is vooral te typeren als reactief.

Rolinvulling van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten

- De kaderstellende rol en daarmee samenhangende de controlerende rol van Provinciale Staten zijn niet volledig ingevuld in dit dossier.
- Gedeputeerde Staten hebben Provinciale Staten bij veel belangrijke momenten betrokken en hen daarover geïnformeerd.
- Met name de volksvertegenwoordigende rol hebben Provinciale Staten vervuld.

Aanbevelingen

1. Kom met Gedeputeerde Staten tot een strategische agenda die overzicht biedt op en inzicht geeft in lopende en aanstaande majeure interbestuurlijke processen. Benut hiervoor het proces voor de nog op te stellen Omgevingsvisie en het versterken van de netwerksturing. Maak daarbij met Gedeputeerde Staten duidelijk welke rol Provinciale Staten hebben bij deze processen en op welke wijze Provinciale Staten sturing kan geven aan deze processen en worden geïnformeerd.
2. Stel met Gedeputeerde Staten aan de voorkant van elk nieuw majeur interbestuurlijk proces expliciete kaders op, zowel inhoudelijk als procesmatig. Benut het moment van kaderstelling om het te doorlopen proces strategisch te doordenken en bepaal aan de hand daarvan de kaders. Verzoek een bestuurlijke werkgroep, waarin zowel PS en GS zijn vertegenwoordigd, om de aanbevelingen één en twee verder uit te werken. Maak gebruik van de zeven handvatten weergegeven in het bijgevoegde tekstkader op blz. 16 van de bestuurlijke nota.
3. Verzoek een bestuurlijke werkgroep, waarin zowel PS en GS zijn vertegenwoordigd, om de aanbevelingen 1 en 2 verder uit te werken. Maak daarbij gebruik van de zeven handvatten weergegeven in onderstaand tekstkader. De griffie kan de werkgroep ondersteunen alsook actief de naleving van deze kaders in de gaten houden.

¹ Dit betekent dat de Rijksoverheid bevoegd gezag is om het project ruimtelijk in te passen.

Standpunt Gedeputeerde Staten

Het college is van mening dat de provincie niet tot op zekere hoogte doeltreffend was, maar in hoge mate doeltreffend geweest is. Gedeputeerde Staten achten het doel meer dan bereikt met het besluit om de nieuwe 380 kV verbinding aan te leggen en de toezegging om bij Krabbendijke de bestaande verbinding ondergronds te verkabelen.

Het college herkent de aanbevelingen die worden gedaan door de rekenkamer in de werkwijze die nu wordt toegepast. Gedeputeerde Staten stellen dat aan de voorkant onduidelijk en/of onvoorspelbaar is hoe een probleem of een kans voor Zeeland zich in de loop van de tijd zal ontwikkelen. Hierdoor is de suggestie van de Rekenkamer om in dit soort gevallen vooraf een kaderstellende notitie voor Provinciale Staten op te stellen wenselijk, maar niet altijd haalbaar.

In de voorjaarsnota is ruime aandacht voor de maatschappelijke opgaven waar Zeeland mee geconfronteerd wordt, tevens wordt daarin de strategische agenda met elf maatschappelijke opgaven genoemd. Dit zou een startpunt kunnen zijn om te komen tot een verdere invulling van de strategische agenda. De voorjaarsnota kan het startpunt zijn om de aanbevelingen verder uit te werken. Het college onderstreept het belang van het gezamenlijk optrekken met Provinciale Staten. Gedeputeerde Staten wil graag deelnemen aan een gemengde werkgroep, als Provinciale Staten van mening zijn dat dit bijdraagt aan een betere en vroegtijdige informatievoorziening.

Nawoord van Rekenkamer op reactie van Gedeputeerde Staten.

De Rekenkamer onderschrijft het belang om de voorjaarsnota te gebruiken als een startpunt bij het uitwerken van de aanbevelingen en om inzicht te krijgen in de majeure interbestuurlijke processen. De Rekenkamer beveelt Provinciale Staten aan dit te omarmen en daarbij hun betrokkenheid te borgen. Daarnaast onderschrijft de Rekenkamer de constatering van Gedeputeerde Staten dat besluitvorming in dit project complex en dynamisch is. De Rekenkamer stelt dat juist in een dergelijk proces het van belang is, dat aan de voorkant van het proces door Provinciale Staten met Gedeputeerde Staten wordt besproken over het te doorlopen proces en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de kritische succesfactoren. Hierbij horen afspraken over hoe om te gaan met snel wijzigende omstandigheden en hoe Provinciale Staten daarover worden geïnformeerd. De Rekenkamer benadrukt hiermee dat het vroegtijdig goed invullen van de kritische succesfactoren juist zorgt voor een aanpak die het mogelijk maakt om snel te reageren op wijzigende omstandigheden. Naar aanleiding van het standpunt van Gedeputeerde Staten dat de Provinciale inzet in hoge mate doeltreffend is geweest, onderstreept de Rekenkamer nogmaals de conclusie dat op basis van het rapport de Provinciale inzet tot op zekere hoogte doeltreffend is geweest.

Provinciale Staten kunnen kennis nemen van beide opstellingen en overwegingen en op basis daarvan een weloverwogen oordeel vormen en besluiten.

Advies Commissie Ruimte 5 oktober 2018

De commissie adviseert de aanbevelingen aan PS in een statenvoorstel voor te leggen aan PS. Ten aanzien van aanbeveling 3 en uitwerking van de aandachtspunten, adviseert de commissie een werkwijze via netwerksturing en niet via een bestuurlijke werkgroep.

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van het Presidium van 8 oktober, nr. 18924751;

besluiten:

Gedeputeerde Staten op te dragen de onderstaande aanbevelingen van de Rekenkamer Zeeland nader in te vullen:

1. Kom met Gedeputeerde Staten tot een strategische agenda die overzicht biedt op en inzicht geeft in lopende en aanstaande majeure interbestuurlijke processen. Benut hiervoor het proces voor de nog op te stellen Omgevingsvisie en het versterken van de netwerksturing. Maak daarbij met Gedeputeerde Staten duidelijk welke rol Provinciale Staten hebben bij deze processen en op welke wijze Provinciale Staten sturing kan geven aan deze processen en worden geïnformeerd.
2. Stel met Gedeputeerde Staten aan de voorkant van elk nieuw majeur interbestuurlijk proces expliciete kaders op, zowel inhoudelijk als procesmatig. Benut het moment van kaderstelling om het te doorlopen proces strategisch te doordenken en bepaal aan de hand daarvan de kaders. Verzoek een bestuurlijke werkgroep, waarin zowel PS en GS zijn vertegenwoordigd, om de aanbevelingen één en twee verder uit te werken.
Maak gebruik van de zeven handvatten weergegeven in het bijgevoegde tekstkader op blz. 16 van de bestuurlijke nota.
3. Verzoek een werkwijze via netwerksturing, waarin zowel PS en GS zijn vertegenwoordigd, om de aanbevelingen 1 en 2 verder uit te werken. Maak daarbij gebruik van de zeven handvatten weergegeven in onderstaand tekstkader. De griffie kan de werkwijze via netwerksturing ondersteunen alsook actief de naleving van deze kaders in de gaten houden.